

РЕШЕНИЕ

№ 6089

гр. София, 26.10.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 19 състав, в публично заседание на 06.10.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Доброслав Руков

при участието на секретаря Станислава Данаилова и при участието на прокурора Моника Малинова, като разгледа дело номер **2751** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и следващите от АПК, във връзка с чл.

1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/.

Делото е образувано по искова молба от Е. П. Б., чрез адвокат Т. Ч. с адрес: [населено място], [улица], ап. 3 срещу Столична Дирекция на Вътрешните Работи.

В исковата молба се твърди, че Б. е преживял неимуществени вреди, изразяващи се в емоционален стрес, негативни емоционални преживявания, засилено чувство на безпомощност, безсилие и унижение на човешкото достойнство, вследствие на Заповед № 225зз-20152/06.12.2018 г., издадена от полицейски орган при СДВР, която е обявена за нищожна с Решение № 8392 от 30.12.2019 г. на АССГ, Първо отделение, 12 състав.

Иска се присъждане на обезщетение от 1000 лева, ведно с мораторна лихва, до лихва от датата увреждането – 06.12.2018 г. до датата на завеждане на исковата молба – 19.03.2021 г. в размер на 231,94 лв.

Претендира се и присъждане на законна лихва от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане на сумата

По време на проведеното по делото открито съдебно заседание, ищецът, редовно призован, се представлява от адвокат Ч., която поддържа исковата молба.

Представени са допълнителни съображения в писмен вид.

Ответникът – Столична Дирекция на Вътрешните Работи, не се представлява. По делото е представен писмен отговор на исковата молба от юрисконсулт Г., в който се

оспорват предявените искове по основание и размер, поради което следва същите да бъдат отхвърлени. Алтернативно счита, че обезщетението не следва да се присъжда в пълния претендиран размер. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение и прави възражение по отношение на платеното адвокатско възнаграждение.

Участвалият в производството по делото прокурор, като представител на СГП, изразява становище за неоснователността на предявените искове. Счита, че не е доказана причинно-следствената връзка между административния акт и твърдените вреди.

Административен Съд С. - град, I отделение, 19 състав, след като взе предвид направените в исковата молба твърдения, изразеното становище на пълномощника на ответника и това на представителя на СГП и се запозна с приетите по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна, следното:

Между страните не се спори, че със Заповед № 2253з-20152 от 06.12.2018 г., издадена от полицейски орган от отдел Специализирани полицейски сили за опазване и възстановяване на обществения ред към СДВР, ищецът е бил задържан за срок от 24 часа на основание чл. 72, ал. 1, т. 7, от ЗМВР, във връзка с чл. 22, ал. 1, т. 1 от Закона за опазване на обществения ред при провеждането на спортни мероприятия. На ищеца е бил извършен обиск на основание чл. 80 от ЗМВР.

Процесната заповед е прогласена за нищожна с Решение № 8392 от 30.12.2019 г. на АССГ, Първо отделение, 12 състав.

От приложеното по делото копие на процесната заповед е видно, че Е. Б. е бил задържан на 06.12.2018 г. в 19,50 часа и е освободен на 07.12.2018 г. в 16,30 часа.

Като писмени доказателства по делото са приети експертно решение № 116 от 11.01.2021 г., видно от което на Е. Б. е определена 75% трайно намалена работоспособност и водеща диагноза органично разстройство на личността, експертно решение № 330 от 31.01.2018 г., видно от което на Е. Б. е определена 76% трайно намалена работоспособност и водеща диагноза органично разстройство на личността, свидетелство за съдимост, видно от което Е. Б. не е осъждан, решение № 12 704 от 15.01.2019 г. на СРС, НО, 3 състав, с което Е. Б. е оправдан за извършена противообществена проява по чл. 25, ал. 2, във връзка с чл. 21, т. 11 от Закона за опазване на обществения ред при провеждането на спортни мероприятия, епикриза от 12.12.2018 г., издадена от Център за психично здраве, [населено място], Невропсихологично изследване от 10.11.2017 г., издадено от Център за психично здраве, [населено място], диплома за средно образование на Е. Б., студентска и трудови книжки на Е. Б..

Административен Съд С. - град, I отделение, 19 състав, след преценка на събраните по делото доказателства по отделно и в съвкупност и съобразявайки доводите на страните, приема от правна страна следното:

По допустимостта на иска: искът е допустим. Той е предявен след прогласяване на нищожност на административен акт и срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто нищожен акт се твърди, че са причинени вредите. Ищецът е активно легитимиран и твърди, че е претърпял неимуществени вреди.

Разгледан по същество, искът е частично основателен.

В чл. 7 от Конституцията на Република България е предвидено, че държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица. Проекция на този принцип е разпоредбата на чл. 203 от АПК, съгласно която

исковете за обезщетения за вреди, причинени на граждани или юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица, се разглеждат по реда на тази глава, а за неуредените въпроси се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. За да се разграничат отговорността за причинени вреди по чл. 45 и следващите от ЗЗД и тази по чл. 203 от АПК, във връзка с чл. 1 от ЗОДОВ, следва да се направи анализ, чрез съпоставка на двете норми. На първо място различието по между им е свързано с тяхното основание. Отговорността по ЗЗД почива на забраната да не се вреди другиму, докато отговорността по ЗОДОВ е изградена върху идеята за задължение на държавата и общините да спазват правата и законните интереси на гражданите. Именно при неспазване на това основно задължение и когато в следствие на него е причинено увреждане на граждани и юридически лица, възниква основание за ангажиране на отговорност на съответните държавни институции. Съгласно чл. 205 от АПК това са юридическите лица, представлявани от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. Отговорността по чл. 45 от ЗЗД и тази по ЗОДОВ се изграждат на различна плоскост. Елемент от фактическия състав на неправомерното увреждане по ЗЗД, свързан с неговата субективна страна, винаги е вината, т.е. субективното отношение на деликвента към противоправното деяние. Характерно е за втория вид отговорност е, че е обективна и безвиновна. Тя възниква само при или по повод на осъществяване на административната дейност на държавата или общините. Чл. 203 от АПК и чл. 1 от ЗОДОВ употребяват термините "актове", "действия" и "бездействия", за които легално определение няма в цитираните закони, но под "акт" не следва да се разбира всеки такъв на административен орган или длъжностно лице, а определена категория актове - нормативни, общи и индивидуални административни актове. Издаването на подобни актове е регламентирано в съответните закони. Касае се за всички видове административни актове, издавани от държавни или общински органи в кръга на законово определената им компетентност.

Държавата и общините ще носят отговорност за вреди, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. Анализът на тази норма, налага разграничаване на дейността по издаване на административни актове и тази, която е проява на физическото действие или бездействие. Това има значение при решаване на въпроса за предпоставката, при която увреждения може да търси обезщетение. Незаконосъобразните административни актове са последица от несъобразност на поведението на длъжностните лица с разпоредбите на закона или подзаконовите нормативни актове.

Активно легитимирана страна по иска по чл. 203 от АПК, може да бъде всяко лице, което твърди, че е претърпяло вреди, в следствие на незаконосъобразни актове, действия или бездействия на държавни и общински органи и длъжностни лица. Този иск представлява автономно средство за защита на частноправните субекти срещу несъобразна със закона административна дейност. Те обаче следва да докажат претърпените вреди, техния характер и размер и най-вече, че вредоносният резултат е в пряка причинно-следствена връзка с противоправното поведение на държавен или общински орган или длъжностно лице, при или по повод на изпълнението на административната дейност. Това е така, защото деликтната отговорност на държавата/общината не се презюмира от закона, поради което в тежест на ищеца (арг.

чл. 154, ал. 1 от ГПК, във връзка с чл. 144 от АПК) е да проведе главно и пълно доказване на всички елементи от фактическия състав на предявения иск, а за съда съществува задължение да приеме за ненастъпили тези правни последици, чийто юридически факт е останал недоказан.

Фактическият състав на предявения иск с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ с оглед твърденията на ищеца включва в кумулативна даденост: 1. наличие на административен акт от орган на ответника; 2. незаконосъобразност на административния акт; 3. причинена вреда и нейния размер; 4. причинна връзка между незаконосъобразния акт и настъпилия вредоносен резултат.

Първата предпоставка в случая е доказана - полицейски орган от отдел Специализирани полицейски сили за опазване и възстановяване на обществения ред към СДВР е издал Заповед № 225зз-20152 от 06.12.2018 г., с която ищецът е бил задържан за срок от 24 часа на основание чл. 72, ал. 1, т. 7, от ЗМВР, във връзка с чл. 22, ал. 1, т. 1 от Закона за опазване на обществения ред при провеждането на спортни мероприятия.

Доказана е (без дори да е спорна) и втората предпоставка – Заповед № 225зз-20152 от 06.12.2018 г. е прогласена за нищожна с влязло в сила Решение № 8392 от 30.12.2019 г. на АССГ, Първо отделение, 12 състав.

Относно третата предпоставка - наличие на причинена вреда, настоящият съдебен състав намира същата за доказана по следните съображения.

За доказване на направените твърдения, съдът допусна до разпит един свидетел на ищеца.

Според показанията на свидетелката Ч. – баба на Е. Б., той живеел при баща си, но след като дядо му починал, отишъл при нея, защото баща му го изгонил. Свидетелката си спомни, че през 2018 г. на 06 декември с Е. имало инцидент. Тя му се обадила по обяд за Н. и го поканила на печен шаран, но той казал: „Не мога, аз от 19,00 часа вечерта съм на мач“. Към 17,30 часа пак му звъняла и да му напомня, но телефонът му бил изключен. После му звъннала към 22,00 часа вечерта, и така до 00,00-01,00 часа през нощта, но телефонът му бил изключен. На следващия ден /07 декември/, телефонът му отново бил изключен. Към 19,00 часа вечерта на 07 декември ѝ се обадили от лудницата на „Е. Й.“, за да ѝ кажат, че той е при тях и да му занесе багаж. Казали, че от I -во РУ са го докарали, след като е бил арестуван предният ден на мача. От мача от I -во РУ са го закарали направо в СРС веднага за дело за футболно хулиганство, а след това са го изпратили в лудницата за психиатрична експертиза. Свидетелката го видяла, когато ищецът бил освободен от психиатрията. Той бил в ужасно състояние – стресиран, с чувство за унижение, на безпомощност, на безсилие, защото са го обвинили в нещо, което не е извършил. Чак при второто дело съдията е изискал разпечатка от видеокамерите на стадиона, от които е видно, че тича пред първия ред, но не носи факла, а те са го обвинили, че хвърля факли. Той бил много разочарован от полицията и казал, че на полицията вече не може да се разчита, и че полицаите си правят каквото си искат. Изобщо не се чувствал добре – оплаквал се, че не може да спи. Тогава той гледал болния си дядо. Това негово състояние продължава даже и досега. Тогава свидетелката му казала да дойде да се видят, но той казал, че не желае, защото го е страх. Наложило се тя да отида и да го вземе от тях и да го води по лекари и зъболекари. Когато вървяли по улицата, той само се озъртал за полицейски коли и ако видели такива, той искал да минат по друг път, за да не ги засекат. Той и досега си спомня за тази случка. В полицията е бил в ужасен стрес – мръсна килия,

мирише, без тоалетна, без вода, бълхи и дървеници. Самата килия е била като затворена кутия само с една пролука. В полицията не му били дали да се обади и на адвокатката си. Бил разстроен и от това, че е уличен в нещо, което не е направил. Арестуван е за това, че е хвърлял факли – пет души полицаи са казали, че е хвърлял факли. В психиатрията с него се държали добре са се държали с него, не се е оплаквал. Свидетелката го видяла веднага, след престоя му там, след седем дни.

След обсъждането на свидетелските показания в съвкупност с останалите събрани по делото доказателства могат да се направят следните изводи. Чрез разпита на свидетели се цели разкриването на факти и обстоятелства, които не могат да бъдат установени посредством писмени доказателства или друг вид доказателствени средства, като експертизи, оглед и т.н. Свидетелите, при разпита си излагат устно пред съда данни за факти, за които те си спомнят и за които смятат, че съществуват или са съществували в даден минал момент във и независимо от страните и независимо от съда. Затова как те са възприели тези факти или как ги възприемат е от значение мястото и вида на фактите, емоционалното състояние на възприемащия ги, неговото интелектуално ниво, възраст и др. Разбира се, тези разсъждения са валидни, когато свидетелските показания са дадени добросъвестно и честно, без да са неистински или укриващи истината. Съдът следва да възприеме, дали дадено събитие, описано от свидетеля се е случило или даден факт е съществувал, като се съобрази с множество елементи, като последователност, непротиворечивост, логическо изграждане, сетивни и емоционални връзки, волева насоченост и т.н., съдържащи се както в показанията, така и в останалия, събран по делото доказателствен материал. В разглеждания случай свидетелката Ч. изложи пред съда устно факти и обстоятелства, възприети от нея в даден момент от миналото, за които тя е запазила спомени в съзнанието си. Съдът, съобразявайки се с изложените по-горе разсъждения намира, че показанията ѝ не са достатъчно последователни, ясни и конкретни. Съдът намира, че следва да ги кредитира частично и предвид на факта, че Ч. е баба на ищеца. Нейните твърдения, носят някои елементи на заинтересованост, защото за определени обстоятелства си спомняше детайлни подробности, а за други събития, като например последователността на воденето на Б. пред СРС по делото за спортно хулиганство и настаняването му в психиатрично заведение сочеше различна последователност на събитията, което навежда на обосновано предположение, че е научила за тях не директно от ищеца, а от друго лице.

Независимо от изложеното, съдът намира, че вследствие на издадения нищожен административен акт, Е. Б. е претърпял неимуществени вреди. Съвсем естествено е, човек, който арестуван и обвинен в извършване на престъпление или в нарушаване на реда на държавно управление, в случая спортно хулиганство, да преживее страх, несигурност за бъдещето, безпокойство и други негативни психически състояния, които в съчетание с личностните характеристики, като завишена чувствителност, емоционалност, а в случая и наличие на доказано психично заболяване, могат да предизвикат психически стрес, чувство за унижение, безпомощност, безсилие, малоценност и загуба на вяра в правоохранителните органи. За тези състояния безспорно биха допринесли условията на задържането – мръсна килия, липса на тоалетна и липса на вода, както и неосигуряването на връзка с адвокат. Без съмнение полицейските служители са били наясно със заболяванията и психическото състояние на ищеца. За това свидетелства

фактът, че същият е отведен от районното управление в психиатрично заведение, където е бил настанен за лечение. Последното обстоятелство се установява от показанията на свидетелката Ч. и от епикризата от 12.12.2018 г., издадена от Център за психично здраве, [населено място]. Вярно е, че задържането по чл. 72 от ЗМВР, дава правна възможност на полицейските служители, упражнявайки правомощията си, да задържат лицата, които за уличени в извършване на престъпление за срок от 24 часа, но упражняването на тези правомощия не може да бъде самоцелно. Същото следва да е в пряка връзка с материалните предпоставки, предвидени за това във визираната правна норма. В случая, видно от мотивите на Решение № 8392 от 30.12.2019 г. на АССГ, Първо отделение, 12 състав, административният орган не е имал компетентност да издаде, изобщо заповед за задържане на Е. Б., защото в Закона за опазване на обществения ред при провеждането на спортни мероприятия, няма предвидена правна възможност за издаване на такава заповед от полицейски орган. Очевидно в случая, издаването на нищожния акт, с който е засегнато едно от основните права на личността, гарантирани от чл. 5 на ЕКЗПЧОС, не е било свързано с предвидените в закона цели, поради което представлява типичен пример за превратно упражняване на власт. Продължилото почти осемнадесет часа задържане на Е. Б., без с него да са предприети, някакви конкретни процесуални действия, прави действията на полицейските органи, във връзка с издаването на процесната заповед още по-укорими.

В разглеждания казус може основателно да се приеме, че нивото на преживените от Е. Б. негативни психологически преживявания, във връзка със задържането, е било значително завишено с оглед на това, че същият страда от психично заболяване. От приетата епикриза от 12.12.2018 г., издадена от Център за психично здраве, [населено място], е видно, че при постъпването му в центъра на 07.12.2018 г. той е бил с нисък праг на раздразнение, волево импулсивен и склонен към агресия.

На последно място няма съмнение, че предвид здравословния проблем на ищеца и натрупаните по време на задържането му негативни преживявания и възприятия, е логично той да изпита притеснения при вида на полицейски органи в една нормална жизнена среда, както и да има проблеми със съня.

Направеният анализ на събраните доказателства, безспорно налага извода, за наличие на причинно-следствена връзка между нищожен административен акт и претърпените неимуществени вреди, т.е. установена е и четвъртата предпоставка за ангажиране на отговорността на държавата по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

Независимо от факта, че съгласно чл. 52 от ЗЗД, обезщетението за неимуществени вреди се определя по справедливост, настоящият съдебен състав не може да не се съобрази с практиката на ЕСПЧ. По дела, образувани срещу България по идентични оплаквания – претърпени неимуществени вреди, поради незаконосъобразни действия на органи и длъжностни лица, Европейският съд по правата на човека в С. е присъждал различни по размер обезщетения. /S. H. v. B. app. № 36794/03, D. v. B. app. 27791/09, P. and P. v. B. app. [50027/08](#) and [50781/09](#)/.

В разглеждания казус, съдът намира, че следва да вземе предвид и

обстоятелството, че установените психически страдания не са настъпили само от незаконосъобразния административен акт, но и от продължителността на времето, през което той е действал. Заповед № 2253з-20152 от 06.12.2018 г., обявена за нищожна повече от година след издаването ѝ, а това е един сравнително дълъг период на несигурност, през който човек наистина би могъл да изпита допълнително психическо натоварване и емоционален дискомфорт.

От друга страна съдът намира, че размерът на претенцията за присъждане на обезщетение в размер на 1000 лева е недоказан.

Няма преки доказателства, задържането освен установените психически стрес, чувство за унижение, безпомощност, безсилие, малоценност и загуба на вяра в правоохранителните органи, да е предизвикало други негативни последици, повлияли на физическото или психическото му здраве. Без съмнение той е имал здравословен проблем, видно от приетата по делото епикриза, наложил хоспитализирането му малко след задържането, но липсват данни същият да се е задълбочил или усложнил след това и това да е в причинна връзка със самото задържане.

При съобразяване на вида, интензитета и продължителността на претърпените от Е. Б. неимуществени вреди – психически болки и страдания, установени на основание събраните по делото доказателства и практиката на ЕСПЧ, съдът намира, че обезщетение в размер на 500 лева се явява обосновано и справедливо.

В съответствие с т. 4 на Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. на ВКС по т. гр. д. № 3/2004 г., ОСГК началният момент на забавата и съответно на дължимостта на законната лихва върху сумата на обезщетението за вреди от нищожни актове е моментът на тяхното издаване. В тази връзка върху посочената сума следва се дължи мораторна лихва, считано от 06.12.2018 г. - датата на издаване на нищожната заповед до 19.03.2021 г. – датата на подаване на исковата молба, както и законна лихва върху определеното обезщетение, считано от датата на подаване на исковата молба до окончателно изплащане на сумата.

Ищецът претендира присъждане на мораторна лихва от датата увреждането – 06.12.2018 г. до датата на завеждане на исковата молба – 19.03.2021 г. в размер на 231,94 лв. При така определения размер на обезщетението, съдът с помощта на калкулатор за изчисляване на законна лихва (<https://www.calculator.bg>), намира, че размерът на мораторната лихва за визириания период, следва да бъде 115,97 лв.

С оглед на изхода на спора на ищеца и на ответника се дължат разноски съразмерно на уважената и отхвърлена част от иска. Такива са поискани своевременно, поради което съдът дължи присъждането им, съразмерно на уважената и отхвърлената част от иска.

Съдът намира за основателно направеното възражение за прекомерност на заплатеното адвокатско възнаграждение. По делото са проведени две заседания, на които адвокат Ч. е присъствала. Представени са и писмени бележки. В същото време делото не е с фактическа и правна сложност от една страна, а от друга искът не е уважен в пълния му размер, поради което съдът намира, че адвокатско възнаграждение в размер на 350 лв. се явява

обосновано и справедливо.

Водим от горното и на основание чл. 203 от АПК, във връзка с чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, **Административен Съд С. - град, I отделение, 19 състав,**

Р Е Ш И:

ОСЪЖДА Столична Дирекция на Вътрешните Работи да заплати на Е. П. Б. от [населено място], с ЕГН [ЕГН] сумата от 500 лева, като обезщетение за претърпени от него неимуществени вреди, настъпили от административен акт – Заповед № 2253з-20152 от 06.12.2018 г., който впоследствие е бил обявен за нищожен от съда, ведно със законната лихва, считано от датата подаване исковата молба до окончателно изплащане на сумата като **ОТХВЪРЛЯ** претенцията до пълния ѝ размер от 1000 лева.

ОСЪЖДА Столична Дирекция на Вътрешните Работи да заплати на Е. П. Б. от [населено място], с ЕГН [ЕГН] сумата от 115,97 лева, представляваща мораторна лихва, от датата на издаване на нищожния акт - 06.12.2018 г. до датата на завеждане на исковата молба – 19.03.2021 г., като **ОТХВЪРЛЯ** претенцията до пълния ѝ размер от 231,94 лв.

ОСЪЖДА Столична Дирекция на Вътрешните Работи да заплати на Е. П. Б. от [населено място], с ЕГН [ЕГН] на основание чл. 8, ал. 1от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждени, във връзка с чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ, сумата от 350 (триста и петдесет), представляваща съразмерна, с уважената част от претенцията сума – адвокатско възнаграждение за един адвокат.

ОСЪЖДА Е. П. Б. от [населено място], с ЕГН да заплати на Столична Дирекция на Вътрешните Работи на основание чл. 24 от Наредба за заплащането на правната помощ, във връзка с чл. 37 от Закона за правната помощ, във връзка с чл. 10, ал. 4 от ЗОДОВ във връзка с чл. 144 от АПК, сумата от 100 (сто) лева, представляваща юрисконсултско възнаграждение, съразмерно на отхвърлената част от иска, за осъществено процесуално представителство по административно дело № 2751 по описа за 2021 г. на Административен съд София - град.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните, с касационна жалба пред Върховния Административен Съд на Република България.